

۲۱ سوال

درس 3

۱ بیشترین اختلاف نظر فیلسوفان در باب علیت، پیرامون کدام موضوع است؟

- ۱ درک چرایی ضرورت تحقق معلول در صورت وجود علت ۲ نحوه کشف علل موجودات طبیعی و روابط میان آنها
- ۳ درک اساس تفاوت رابطه علیت با سایر روابط ۴ طریقه یافتن علل متناسب با پدیده‌ها

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

۲ کدام مورد را می‌توان به نحو خاص، لازمه اصل وجوب علی دانست؟

- ۱ وجود همه موجودات، پس از وجود علت آنهاست.
- ۲ هر جزئی از اجزای جهان به جزء دیگر نیازمند است.
- ۳ ماهیت ممکنات نسبت به وجود و عدم، مساوی است.
- ۴ بود و نبود علت نشانه بود و نبود معلول است و برعکس.

سراسری-انسانی-۱۴۰۳ اردیبهشت

۳ این عبارت مورد تأیید کدام گروه قرار خواهد گرفت؟

- «کودک با مشاهده حوادث جهان، به مرور پی می‌برد که میان برخی از پدیده‌ها نوعی توالی وجود دارد که تکرار می‌شود.»
- ۱ فقط فیلسوفان تجربه‌گرا
 - ۲ فیلسوفان عقل‌گرا
 - ۳ همه فیلسوفان عقل‌گرا و تجربه‌گرا
 - ۴ همه فیلسوفان تجربه‌گرا به جز هیوم

سراسری-انسانی-۱۴۰۳ اردیبهشت

۴ با توجه به اصل علیت و فروع آن، کدام نتیجه قابل قبول است؟

- ۱ امکان ندارد دو پدیده مشابه، از دو علت متفاوت ناشی شده باشند.
- ۲ هرگاه دو پدیده، همواره همراه یکدیگر وجود پیدا کنند، حتماً یکی از آنها علت و دیگری معلول است.
- ۳ هرگاه یک پدیده دارای آثار متفاوتی باشد، می‌توان از وجود یکی از آن آثار، وجود دیگری را احتمال داد.
- ۴ اگر از همکاری چند پدیده با یکدیگر، اثر خاصی پدید آید، آن اثر را می‌توان به تک تک پدیده‌ها نسبت داد.

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

۵ کدام عبارت درست است؟

- ۱ رخ دادن حوادث غیرمنتظره و پیش‌بینی نشده در طبیعت، نشان می‌دهد که قوانین طبیعی، قطعی نیست.
- ۲ هرگاه مجموعه‌ای از حوادث، طی یک فرایند به نتیجه خاصی منتهی شوند، این فرایند باید برنامه‌ریزی شده باشد.
- ۳ این نظر که موجودات زنده حاصل تکامل تدریجی موجودات ساده‌ترند، با اعتقاد به علیت سازگار نیست.
- ۴ این تصور که جهان در اثر انفجار یک ماده بسیار فشرده گسترش یافته، علت نخستین را نفی می‌کند.

سراسری-انسانی-۱۴۰۲ تیرماه

- ۱ چیزی که علت به او وجود می‌دهد.
 ۲ چیزی که در حالت تساوی میان وجود و عدم است.
 ۳ آنچه که به دیگری وابسته است.
 ۴ آنچه که از دیگری هستی می‌گیرد.

سراسری-انسانی-۱۴۰۲ تیرماه

هیوم، دلایل دکارت و دیگر فیلسوفان عقل‌گرا را درباره‌ی خداوند نامعتبر می‌دانند، زیرا معتقد است:

- ۱ مهم‌ترین برهان بر اثر وجود خدا، برهان عقل است.
 ۲ هیچ نوع شناختی مستقل از حس و تجربه وجود ندارد.
 ۳ این براهین توانایی اثبات واجب‌الوجود بالذات را ندارند.
 ۴ برای اثبات خدا، فقط دلایل تجربی از اعتبار برخوردارند.

سراسری-انسانی-دی ۱۴۰۱

کدام مورد، عبارت را هماهنگ با نظر تجزیه‌گرایان و به درستی کامل می‌کند؟
 «انسان بارها مواردی مانند سوختن چوب پس از آتش گرفتن یا روشنی زمین پس از طلوع خورشید را مشاهده کرد و ...»

- ۱ تصور کرده است که میان این‌گونه پدیده‌های متوالی، رابطه‌ای تخلف‌ناپذیر وجود دارد.
 ۲ متوجه شده است که میان برخی پدیده‌ها، نوعی رابطه‌ی ضروری برقرار است که آن‌را علیت می‌نامیم.
 ۳ نتیجه گرفته است که کشف پدیده‌های متوالی، فقط از طریق تجربه و آزمایش امکان‌پذیر است.
 ۴ کشف کرده که اصل علیت، مصادیقی دارد مانند سوختن چوب در آتش یا روشنی زمین در اثر طلوع خورشید

سراسری-انسانی-دی ۱۴۰۱

نظریه‌ی فیلسوفان مسلمان درباره‌ی عقلی بودن اصل علیت، به کدام سؤال پاسخ می‌دهد؟

- ۱ ذهن چگونه از تجربه، به رابطه‌ی علیت پی می‌برد؟
 ۲ انسان چگونه رابطه‌ی علیت را درک کرده است؟
 ۳ چرا پدیده‌ها خودبه‌خود به وجود نمی‌آیند؟
 ۴ ذهن چگونه رابطه‌ی علیت را می‌سازد؟

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

کدام عبارت درست است؟

- ۱ معلول با صرف‌نظر از علت خود، امکان ذاتی دارد؛ اما غیرممکن است که با وجود علت تامه یا ناقصه، بر حالت امکان ذاتی باقی بماند.
 ۲ هیچ فیلسوفی وجود ندارد که وقوع اتفاقی حوادث را امکان‌پذیر بداند؛ به عبارت دیگر، همگی باور دارند که میان هر حادثه با علل آن، رابطه‌ی ضروری برقرار است.
 ۳ اگر فیلسوفی معتقد باشد که اصل سنخیت از طریق تجربه به‌دست می‌آید، نمی‌تواند وقوع اتفاق - به معنای نفی اصل سنخیت - را در حوادث بعدی، غیرممکن بداند.
 ۴ هرچند هیوم معتقد است رابطه‌ی ضروری میان علت و معلول یک موضوع حسی نیست، اما در نهایت از یک راه تجربی آن را تبیین می‌کند؛ یعنی اصل علیت را تجربی می‌داند.

سراسری-انسانی-تیرماه ۱۴۰۱

- ۱ درک علت برخی از حوادث، به استفاده از حس و تجربه نیازی ندارد.
- ۲ از نظر هیوم، ضرورت میان علت و معلول نوعی تداعی در ذهن ایجاد می‌کند.
- ۳ دکارت معتقد است انسان علت هر معلولی را با درکی فطری، متوجه می‌شود.
- ۴ همه فیلسوفان توافق دارند که بدون تلاش‌های تجربی، پذیرش علیّت ممکن نیست.

سراسری-انسانی-تیرماه ۱۴۰۱

در کدام عبارت، لفظ «باید» نشان‌دهنده‌ی وجوب علی و معلولی است؟

- ۱ برای نماز خواندن باید وضو گرفت.
- ۲ انسان باید راستگو و درستکار باشد.
- ۳ وقتی از مدرسه آمدی باید تکالیفت را انجام دهی.
- ۴ وقتی در قفل نیست و اشکالی وجود ندارد، باید در باز شود.

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

کدام عبارت، مورد توافق کانت و هیوم است؟

- ۱ درک علیّت از طریق حواس امکان‌پذیر نیست.
- ۲ مفاهیمی مانند علیّت، جزء ساختارهای ذهن انسان‌اند.
- ۳ انسان داده‌های حسی را، در قالب‌های ذهنی درک می‌کند.
- ۴ برای درک علیّت، باید هم از حس و هم از عقل استفاده کنیم.

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

کدام عبارت درباره‌ی علیّت، مورد اختلاف دکارت و فیلسوفان مسلمان است؟

- ۱ اصلی فطری و بدیهی است.
- ۲ دانش بشری متکی بر آن است.
- ۳ درک آن از طریق تجربه امکان‌پذیر نیست.
- ۴ مصادیق آن بدون تجربه قابل شناخت نیستند.

سراسری-انسانی-۱۴۰۰

کدام مورد درباره‌ی اصل علیّت درست است؟

- ۱ همه‌ی فیلسوفان غربی آن را یک اصل تجربی می‌دانند.
- ۲ علامه طباطبائی منشا اصلی اعتقاد به آن را، ذهن انسان می‌داند.
- ۳ فیلسوفان مسلمان متفق بوده‌اند که یک اصل غیرتجربی است.
- ۴ از مسائل مهم فیلسوفان مسلمان، چگونگی درک انسان از آن بوده است.

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

مصرع زیر دقیقاً اتفاق به کدام معنا را رد می‌کند؟
«چو بد کردی مباش ایمن ز آفات»

- ۱ نفی اصل سنخیت
- ۲ نفی غایت‌مندی
- ۳ نفی علت‌العلل
- ۴ نفی اصل وجود علیّ

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

- ۱ بررسی نقش روان در باور رابطه‌ی علیّت
۲ چرایی باور عمومی آدمیان به اصل علیّت
۳ بررسی نقش عقل در باور رابطه‌ی علیّت
۴ چگونگی کشف علت‌های طبیعی توسط تجربه

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

- ۱ انسان تعاقب دو حادثه را از طریق تجربه دریافت می‌کند.
۲ وجود علیّت میان دو حادثه، دلیل بر تأثیر و تأثر میان آن‌ها نیست.
۳ درک قاعده‌ی کلی علیّت، همان علم حضوری نفس به خود و حالات خود است.
۴ علیّت قانونی است که انسان، در اثر مشاهدات بسیار حوادث پی‌درپی آن‌را فهمیده است.

سراسری-انسانی-۹۹

- ۱ اساس تبدیل یک آزمایش علمی به یک قانون، گرفتن نتایج مشابه در موارد مکرر است.
۲ هرگاه نتیجه‌ی یک آزمایش با لفظ «هر» یا «هیچ» بیان شود، تبدیل به یک قانون علمی می‌گردد.
۳ هرگاه آزمایش‌های گذشته فرضیه‌ای را تأیید کند، نتایج آزمایش‌های آینده نیز در تأیید آن خواهد بود.
۴ کلیّت یک قانون علمی به این معنا است که هم موارد تجزیه شده و هم موارد تجربه نشده را دربر می‌گیرد.

سراسری-انسانی-۹۹

- ۱ نفی قانون علیّت؛ به این معنی که هر معلولی، از هر علتی صادر می‌شود.
۲ عاملی خارج از قانون علیّت که بر روند امور یک شخص تأثیر می‌گذارد.
۳ نفی قانون علیّت، به این معنی که میان علت و معلول رابطه‌ی ضروری وجود ندارد.
۴ اعتقاد به این‌که در زنجیره‌ی حوادث زندگی، تعیین اهداف نهایی امکان‌پذیر نیست.

سراسری-انسانی-۹۹

- ۱ تجربه کشف می‌کند که حرارت، علت انبساط فلز است.
۲ حس، انبساط فلز را و تجربه علت منبسط شدن فلز را درک می‌کند.
۳ بداهت عقلی حکم می‌کند که فلز به خاطر حرارت منبسط شده است.
۴ تجربه حرارت را علت انبساط فلز یافته و اصل علیت را نتیجه می‌گیرد.

سراسری-انسانی-۹۹

۲۲ کدام عبارت درست است؟

- ۱ در نظریهٔ دموکریتوس، اگر برخورد ذرات را تصادفی بدانیم، اتفاق به معنای نفی غایتمندی را پذیرفته‌ایم.
- ۲ این نظریه که جهان کنونی، در اثر انفجار یک مادهٔ فشرده گسترش یافته، با وجود علت نخستین ناسازگار است.
- ۳ اگر بگوییم جهان طبیعت و موجودات آن، طی یک فرایند تدریجی به تکامل رسیده‌اند، نوعی اتفاق را پذیرفته‌ایم.
- ۴ کسی که باور داشته باشد با وجود ابر در آسمان و سرمای هوا، ممکن است باران نبارد، اصل وجوب علی را نفی کرده است.

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

۲۳ کدام عبارت درباره ی «اصل واقعیت داشتن جهان» درست است؟

- ۱ پذیرش آن بر هرگونه تحقیق علمی مقدم است.
- ۲ واقعی یا خیالی بودن جهان را بررسی می‌کند.
- ۳ درباره‌ی اعتبار روش تجربی در شناخت واقعیت، سخن می‌گوید.
- ۴ از مسائلی است که بین علوم تجربی و فلسفه، مشترک است.

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

۲۴ کدام عبارت بیانگر نظر ارسطو است؟

- ۱ هیچ متحرکی به‌جز واقعیت الهی، بدون محرک نیست.
- ۲ مبدأ نخستین جهان، موجودی است که نمی‌تواند نباشد.
- ۳ در مقایسهٔ دو موجود، همیشه یکی کامل‌تر از دیگری است.
- ۴ هرچا یک خوب باشد، باید خوب‌تری هم که واقعیت الهی است، باشد.

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

۲۵ کدام عبارت تفاوت اصلی میان فیلسوفان مسلمان را با پراگماتیست‌های معناگرا، در باب معناداری زندگی بیان می‌کند؟

- ۱ اولین شرط معناداری زندگی، اثبات خدا با دلایل و مبانی عقلی است.
- ۲ تا وقتی که خدا را با عقل باور نکنیم، نمی‌توانیم حضور او را احساس کنیم.
- ۳ لازمهٔ معناداری زندگی نه تنها پذیرش خدا، بلکه اثبات عقلی صفات اوست.
- ۴ باور خدا و برقراری ارتباط با اوست که سامان‌بخش یک زندگی معنادار است.

سراسری-انسانی-۱۴۰۳ اردیبهشت

کدام عبارت با برهان اخلاقی کانت سازگار است؟

- ۱ وجود نفس غیرمادی را فرض می‌گیرد.
- ۲ نشان می‌دهد که چرا خدا باید وجود داشته باشد.
- ۳ انسان را به رعایت اصول اخلاقی دعوت می‌کند.
- ۴ با استفاده از مقدمات عقلی، وجود خدا را اثبات می‌کند.

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

اولین مقدمه برهان حرکت ارسطو کدام است؟

- ۱ تسلسل محال است.
- ۲ در جهان حرکت وجود دارد.
- ۳ محرکی وجود دارد که متحرک نیست.
- ۴ اگر چیزی محرک باشد، نباید متحرک باشد.

سراسری-انسانی-تیرماه ۱۴۰۱

کدام یک، جزء مقدمات برهان حرکت نیست؟

- ۱ هر متحرکی نیازمند محرک است.
- ۲ تسلسل از نظر عقل محال است.
- ۳ در عالم طبیعت حرکت وجود دارد.
- ۴ محرکی وجود دارد که خودش حرکت ندارد.

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

در کدام عبارت، روش به کار گرفته شده برای اعتقاد به خداوند با بقیه متفاوت است؟

- ۱ هر جا که خوبتر و بهتر هست، خوبترین و بهترین هم هست، پس حقیقتی هست که خوبترین و بهترین است و او همان واقعیت الهی است.
- ۲ باور خدا به زندگی معنا می‌دهد و ارزش‌های اخلاقی را به همراه می‌آورد؛ خدایی که مبدأ خیر و زیبایی و ناظر بر انسان باشد؛ پس باید او را باور داشت.
- ۳ نمی‌شود نظم و انتظامی بر جهان حاکم باشد، مگر این‌که موجودی جاودان و برتر از ماده در کار باشد؛ زیرا هر جا که نظم وجود دارد، باید ناظمی هم باشد.
- ۴ انسان از حقیقت نامتناهی تصویری دارد؛ این تصور نمی‌تواند از خود انسان که متناهی است، باشد؛ پس از جانب وجودی نامتناهی به انسان داده شده است.

سراسری-انسانی-۱۴۰۰

اساس استدلال دکارت بر اثبات خدا، کدام است؟

- ۱ تصوّر خدا
- ۲ وجود نامتناهی
- ۳ قدیر بودن خدا
- ۴ مخلوق بودن من

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

کدام عبارت درست است؟

- ۱ کانت وجود خدا را از طریق نفس غیرمادی انسان اثبات می‌کند.
- ۲ به اعتقاد ویلیام جیمز، عمده دلایل وجود خدا تجربی هستند.
- ۳ هیوم براساس دلایل حسی تجربی اثبات می‌کند که خدا وجود ندارد.
- ۴ به عقیده دکارت، تصور موجود نامتناهی نمی‌تواند از جانب موجود متناهی باشد.

سراسری-انسانی-۹۹

۱

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. زیرا بیشترین اختلاف نظر فیلسوفان در مورد علیت مربوط به منشأ درک چرایی رابطه علیت است که برای مثال دکارت منشأ درک علیت را فطری می‌داند و تجربه‌گرایان، منشأ درک علیت را حس و تجربه می‌دانند و هیوم رابطه علیت را یک مفهوم انتزاعی و ذهنی می‌داند و فیلسوفان مسلمان نیز معتقدند درک رابطه علیت فطری نیست و پس از شکل‌گیری ذهن انسان است که انسان متوجه می‌شود معلول نیازمند علت است. از این رو درک منشأ علیت میان فیلسوفان مورد اختلاف است.

۲

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. براساس اصل وجوب علی و معلولی باید گفت که اگر علت یک پدیده موجود باشد، معلول آن نیز ضرورتاً و قطعاً وجود خواهد داشت و اگر معلولی وجود داشته باشد، علت آن نیز ضرورتاً موجود است و محال است خلاف این باشد. بنابراین گزینه ۴ جواب صحیح تست خواهد بود.

نکته: قید «پس از» در گزینه ۱ موجب غلط شدن این گزینه شده است. چون به لحاظ فلسفی، از نظر زمانی فاصله‌ای میان وجود یافتن علت با معلول آن وجود ندارد و نمی‌شود گفت که معلول پس از علت وجود می‌یابد.

۳

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. همه تجربه‌گرایان، حتی هیوم، به این نکته اذعان دارند که کودکان با مشاهده جهان به مرور و در اثر تجربه، پی می‌برند میان برخی پدیده‌ها نوعی توالی وجود دارد. مثلاً همواره زمین پس از طلوع خورشید روشن می‌شود. اختلاف نظر هیوم با سایر تجربه‌گرایان نیز در این است که آنها معتقدند می‌شود از این توالی که تکرار می‌شود علیت را ثابت کرد، اما هیوم منکر این قضیه است و می‌گوید که جز همین توالی و تکرار را با تجربه نمی‌توان دریافت. اصل عبارت مطرح شده، مورد قبول همه تجربه‌گرایان است.

مشکل عقل‌گرایان با این عبارت در این است که آنان علیت را اصلی فطری می‌دانند که از عقل از تولد در هر کسی وجود دارد. بنابراین آنان با این گزاره مخالف‌اند که کودک «به مرور» پی به توالی برخی پدیده‌ها می‌برد. بلکه براساس نظریه عقلگرایی باید گفت که کودک صرفاً با یک بار تجربه خورشید و روشن شدن زمین، رابطه علیت را میان این دسته مفاهیم خواهد فهمید و به تکرار دائمی و ضروری این پدیده پی خواهد برد و نیازی به تجربه‌های مکرر و تدریجی در مرور زمان نیست.

در نتیجه گزینه ۱ جواب درست این تست می‌باشد.

۴

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. به جهت اصل سنخیت میان علت و معلول، معلول‌های مشابه باید از علت‌های مشابه صادر شوند.

گزینه ۲: صرف همراهی دو پدیده نشانه علت و معلول بودن نیست. مثلاً طعم و بوی یک غذا با هم هستند ولی هیچ کدام علت دیگری نیست.

گزینه ۳: به جهت اصل سنخیت میان علت و معلول، هریک از آثار متفاوت یک پدیده با آن پدیده تناسب دارند. بنابراین از وجود یکی از آن آثار، می‌توان به خود آن پدیده و از آن پدیده می‌توان آثار دیگرش را به طور ضروری تشخیص داد (نه اینکه فقط احتمال داد).

گزینه ۴: اثر را فقط می‌توان به علت تامه نسبت داد و علت تامه شامل مجموع عوامل است و تک تک آن عوامل علت ناقصه محسوب می‌شوند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. هرگاه مجموعه‌ای از حوادث در طی فرآیندی، هدف خاصی را دنبال کنند و نتیجه مشخص و معین و خاصی را به بار بیاورند، وجود فرایندی از قبل برنامه‌ریزی شده لازم می‌آید و بنابراین گزینه ۲ جواب صحیح تست خواهد بود. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: وقوع حوادث پیشبینی نشده در طبیعت نشان از شناخت ناقص ما از آن است، نه اینکه خود نظم طبیعت قطعی نباشد.

گزینه ۳: تکامل تدریجی هیچ ناسازگاری‌ای با علیت ندارد، بلکه همین موضوع که موجودات پیچیده‌تر از موجودات ساده‌تر به وجود آمده‌اند خود تأکیدی بر اصل علیت است.

گزینه ۴: نظریه بیگ‌بنگ یا مه‌بانگ به خودی خود با وجود علت‌العلل ناسازگار نیست. پذیرش توأمان هر دو نظریه در موازات هم کاملاً میسر است و می‌توانیم بگوییم که مبدأ نخستین یا علت‌العلل یا همان خداوند باعث ایجاد آن انفجار بزرگ شده است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در متن کتاب، معلول دقیقاً به این شکل تعریف شده است: «معلول نیز چیزی است که وجودش از چیزی دیگر - که همان علت است - می‌گیرد. یعنی در وجود خود، نیازمند به دیگری است.» بنابراین گزینه ۴ جواب تست خواهد بود. هر چند که گزینه ۱ را نیز می‌توان به عنوان تعریفی برای «معلول» در نظر گرفت، اما این گزینه نمی‌تواند بهترین تعریف باشد؛ چون که در آن، از مفهوم «علت» استفاده شده که خود علت نیز ممکن است به تعریف نیاز داشته باشد و حتی در آن تعریف از مفهوم «معلول» استفاده شده باشد که باعث دوری شدن تعریف خواهد شد. توجه: در گزینه ۳ گفته شده: «چیزی که وابسته به دیگری است» که اشتباه است. باید گفته می‌شد: «چیزی که در وجود به دیگری وابسته است.»

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. از نظر هیوم، دلایلی که صرفاً متکی بر عقل باشند مردودند؛ زیرا عقل اساساً ادراک مستقل از حس و تجربه ندارد. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: این عبارت، تنها نقد هیوم به برهان ارسطو است و نه نقد کلی هیوم به دلایل عقل‌گرایان

گزینه ۳: این عبارت، نقد هیوم به نظم ارسطو است. او در نقد کلی دلایل عقل‌گرایان، از این عبارت استفاده نمی‌کند.

گزینه ۴: اتفاقاً هیوم اعتقاد داشت که اثبات خداوند، غیرتجربی است اما از آن‌جا که فقط حس و تجربه اعتبار دارد، اثبات خداوند بی‌معناست.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تجربه‌گرایان می‌گویند که مثلاً چون زمین همواره با آمدن خورشید، روشن می‌شود و با ناپدید شدن آن، تاریک می‌گردد، انسان متوجه رابطه‌ای ضروری میان این دو پدیده شده و دانسته که تا خورشید نیاید، زمین هم روشن نمی‌شود، یعنی یک رابطه ضروری میان طلوع خورشید و روشن شدن زمین است که علیت نام دارد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در نظریه فیلسوفان مسلمان، جواب‌های سؤالات طبق نظریه علیت به دست می‌آید اما در این که انسان چگونه رابطه علیت را درک کرده است؟، به صورت تخصصی بحث می‌شود و پاسخ داده می‌شود.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اصل سنخیت یک موضوعی است که اگر فیلسوفی یا هرکس دیگری به آن به صورت تجربی اعتقاد پیدا کند پس نمی‌تواند وقوع اتفاق را در واقع بعدی غیرممکن بداند و این اعتقاد را داشته باشد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در بسیاری از موارد ما برای اینکه بتوانیم درک بهتری از جهان هستی داشته باشیم، نباید از حس و تجربه نیز استفاده کنیم، پس برای همه‌جا نیاز نیست.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در گزینه‌های ۱ و ۲ و ۳ کلمه‌ی (باید) مربوط به فعل اختیاری انسان می‌شوند ولی در گزینه‌ی ۴ (باید) برای (دری) به کار رفته که مانعی برای باز شدن آن وجود ندارد. بنابراین همه‌ی شرایط برای باز شدن در (علت) مهیا است و لذا ضرورتاً باز خواهد شد (معلول).

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. کانت علیت را جزو ساختار ذهن می‌داند و هیوم هم درک آن را با حس و عقل انکار نمی‌کند پس هر دو توافق دارند که علیت از طریق حواس درک نمی‌شود.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. دکارت درک اصل علیت را فطری و ذاتی می‌دانست. در حالی که فیلسوفان مسلمان آن را اصلی می‌دانستند که توسط عقل ادراک می‌شود و در تجربه مشکوف نیست.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. فلاسفه مسلمان معتقدند ما بعد از درک علیت برای پیدا کردن مصادیق آنان باید سراغ تجربه و حس برویم تنها گزینه‌ای که به این موضوع می‌پردازد گزینه‌ی ۱ می‌باشد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. چون در نظریه دموکریتوس، تمام تحولات جهان در اثر برخورد ذرات صورت می‌پذیرند، اگر این برخوردها تصادفی باشند، نمی‌توانند هدف و غایت از پیش تعیین شده داشته باشند و این یعنی اتفاق به معنای سوم (نفی غایت‌مندی).

گزینه ۲: درست است که بیان برخی دانشمندان از نظریه مه‌بانگ چنین تصویری را ایجاد می‌کند که جهان بی‌علت به وجود آمده است ولی خود نظریه مه‌بانگ با اعتقاد به علت نخستین هم سازگار است. زیرا می‌توان گفت علت نخستین ماده بسیار فشرده را ایجاد کرده و به گونه‌ای آن را طراحی کرده است که با یک انفجار منجر به گسترش جهان شود.

گزینه ۳: اگر این تکامل تدریجی، از پیش‌معین و طراحی شده از قبل باشد، هیچ اتفاقی رخ نداده است.

گزینه ۴: ممکن است چنین شخصی علت تامه بارش باران را شامل عواملی غیر از ابر و سرما نیز بداند که چون آن عوامل محقق نشده‌اند، معلول هم ایجاد نشده است. در این صورت، اصل وجود علی نفی نشده است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ارسطو در برهان حرکت بیان می‌کند که وجود حرکت در جهان نیازمند محرکی است که خود آن محرک حرکت نداشته باشد. زیرا در غیر اینصورت سلسله حرکت‌های جهان به محرک غیرممتحرک ختم نمی‌شود و پذیرش این گزاره به معنای آن است که هیچ چیزی وجود پیدا نکند و چنین چیزی محال است. پس مبدأ نخستین جهان (خدا) نمی‌تواند وجود نداشته باشد و وجود خدا ضرورت دارد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. برای حل این تست بد نیست که نظر به متن کتاب درسی درباره این دو گروه از فیلسوفان داشته باشیم. کتاب درسی به این موضوع تصریح می‌کند که فیلسوفانی مانند کرکگور و ویلیام جیمز (که بنیان‌گذار مکتب پراگماتیسم است) معتقدند که برای اثبات خدا و ایمان به وی نمی‌توان از عقل کمک گرفت و همچنین کتاب درسی نقل قولی از ویلیام جیمز مطرح می‌کند در آن جیمز بیان می‌دارد: «من معتقدم که دلیل وجود خداوند عمدتاً در تجربه‌های شخصی درونی ما نهفته است.» یعنی به صورت غیرمستقیم می‌توان از این گفته برداشت کرد که وی دلایل عقلی برای باور به خدا را نه تنها لازم، بلکه ممکن نیز نمی‌داند. در نتیجه بدون پذیرش عقلی خداوند نیز امکان برقراری ارتباط معنوی و احساس حضور وی وجود دارد و ناممکن نیست.

از طرف دیگر بنا به تصریح کتاب درسی، فیلسوفان مسلمان معتقدند که ابتدا باید وجود خدا از طریق عقل و تفکر و اندیشه پذیرفت و سپس با وی ارتباط معنوی برقرار کرد و یک زندگی متعالی و معنادار را سامان بخشید. البته درک و پذیرش هر فردی نیز به اندازه توان عقلی و فکری اوست. بنابراین فلاسفه اسلامی امکان برقراری ارتباط معنوی با خداوند، بدو پذیرش عقلی وی را منتفی می‌دانند.

بنابراین مبنایی‌ترین و زیربنایی‌ترین تفاوت این دو گروه از فیلسوفان در این است که گروه اول پذیرش عقلی خداوند را غیرضروری و گروه دوم ضروری می‌دانند. (تأیید گزینه ۲) سایر تفاوت‌ها نیز از اختلاف نظر نشأت می‌گیرد. بنابراین این تفاوت اصل، و سایر تفاوت‌ها فرعی‌تر هستند. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: این گزینه نیز از تفاوت‌های فلاسفه مسلمان با فیلسوفان پراگماتیست معناگرا می‌باشد، اما فرع بر اختلاف نظر مذکور در گزینه ۲ می‌باشد.

گزینه ۳: این گزینه نیز از جمله اختلافات نظری حکیمان مسلمان با فیلسوفان پراگماتیست معناگرا می‌باشد که همانند گزینه ۱، فرع بر گزینه ۲ می‌باشد.

گزینه ۴: این مورد اساساً از مشترکات میان دو گروه است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. کانت در حقیقت، ضرورت وجود خدا را ثابت کرد، نه وجود خدا را (رد گزینه ۴). یعنی نشان داد چرا خدا باید وجود داشته باشد.

گزینه ۱: او ضرورت وجود نفس غیرمادی را نیز ثابت کرد، نه اینکه صرفاً فرض کرده باشد.

گزینه ۳: این برهان درصدد دعوت انسان به رعایت اخلاق نیست بلکه درصد نشان دادن ضرورت وجود خدا به عنوان پشتوانه اخلاق است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. اولین مقدمه برهان حرکت ارسطو: حرکت باید در جهان وجود داشته باشد و اولین مقدمه برهان حرکت ارسطو این است که در جهان حرکت وجود دارد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. همه‌ی گزینه‌ها مقدمه این برهان هستند ولی گزینه ۴ نتیجه برهان است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی ۲ با استفاده از تأثیر اعتقاد به خدا در معنای زندگی به وجود او پرداخته است در حالی‌که در سایر گزینه‌ها روشی استدلالی در جهت سعی در اثبات وجودی خداوند دیده می‌شود.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. دکارت می‌گوید: تصور حقیقت نامتناهی نمی‌تواند از او یا هر موجود متناهی دیگری باشد.

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴
۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴
۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴
۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۹	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱	۲	۳	۴
۲۱	۱	۲	۳	۴
۲۲	۱	۲	۳	۴
۲۳	۱	۲	۳	۴
۲۴	۱	۲	۳	۴
۲۵	۱	۲	۳	۴
۲۶	۱	۲	۳	۴
۲۷	۱	۲	۳	۴
۲۸	۱	۲	۳	۴
۲۹	۱	۲	۳	۴
۳۰	۱	۲	۳	۴
۳۱	۱	۲	۳	۴

